EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 7.8.2020
COM(2020) 358 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Jaarverslag over de in 2019 gefinancierde humanitaire hulpacties van de Europese Unie

INLEIDING 2

IN 2019 ONDERSTEUNDE HUMANITAIRE HULPACTIES 2

Overzicht van de belangrijkste humanitaire hulpacties 2

Horizontale prioriteiten 10

Samenvatting van de in 2019 voltooide evaluaties 11

Begroting 2019 12

AANVULLENDE INFORMATIE EN BRONNEN 14

Lijst met partners die het kaderpartnerschap van 2014 hebben ondertekend 14

INLEIDING

Dit verslag bevat een overzicht van de belangrijkste activiteiten en beleidsresultaten van de Europese Unie (EU) op het gebied van humanitaire hulp in 2019, zoals deze via de Europese Commissie (EC) zijn gefinancierd. Het verslag is opgesteld overeenkomstig artikel 19 van Verordening (EG) nr. 1257/96 van de Raad van 20 juni 1996.

IN 2019 ONDERSTEUNDE HUMANITAIRE HULPACTIES

In 2019 bleven de humanitaire behoeften toenemen als gevolg van complexe crises – die vaak tot massale volksverhuizingen leidden – en van natuurrampen en epidemie-uitbraken. Tegen deze achtergrond is het directoraat-generaal Europese Civiele Bescherming en Humanitaire Hulp (DG ECHO) van de Europese Commissie een belangrijke humanitaire donor gebleven, met een toewijzing van 2,4 miljard EUR ten gunste van miljoenen door een crisis getroffen mensen in meer dan 80 landen. Om de groeiende humanitaire financieringskloof aan te pakken, is DG ECHO de uitvoering van de "Grand Bargain"-verbintenissen blijven bevorderen, met name met betrekking tot de multisectorale gezamenlijke beoordeling van de behoeften.

Een aanzienlijk deel van de humanitaire hulp van de EU werd besteed aan door de crisis getroffen mensen in Syrië en zijn buurlanden, met inbegrip van de humanitaire component van de EU-Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije. De EU richtte zich ook op de ondersteuning van bevolkingsgroepen in "vergeten crises", onder meer in de Centraal-Afrikaanse Republiek, Sudan, Pakistan, Colombia, Venezuela, Haïti en de Filipijnen.

DG ECHO heeft een leidende rol gespeeld bij de bevordering van principiële humanitaire hulp en de eerbiediging van het internationaal humanitair recht. Het deed dit door actieve pleitbezorging voor specifieke humanitaire crises, maar ook wereldwijd als voorzitter van de donorsteungroep[1] van het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) en als voorzitter (samen met Zwitserland) van het Good Humanitarian Donorship-initiatief[2].

Voor zijn empirisch onderbouwde aanpak financiert en gebruikt DG ECHO de INFORM Risk Index die door het JRC is ontwikkeld en die steeds vaker door veel organisaties, zoals de VN en internationale ngo's, in de praktijk als risicobeoordelingsmethode wordt gehanteerd.

Overzicht van de belangrijkste humanitaire hulpacties

Sahel – complexe crisis

De EU heeft gereageerd op de dringende humanitaire behoeften in Burkina Faso, Mauritanië, Mali, Tsjaad, Niger, Nigeria en Kameroen door 188 miljoen EUR toe te wijzen. Het ging onder meer om snelleresponsmechanismen (een multisectoraal noodhulppakket van drie maanden) en steun aan bestaande nationale structuren om de toegang tot basisdiensten in stand te houden. De hulp van de EU heeft de toegang tot moeilijk bereikbare gebieden

[1] De donorsteungroep van het ICRC bestaat uit regeringen, supranationale organisaties of internationale instellingen die minimaal 10 miljoen CHF per jaar bijdragen.
[2] Het Good Humanitarian Donorship-initiatief (Goed Humanitair Donorschap) is een informeel donorforum dat 42 donoren bijeenbrengt die zich inzetten voor het verlenen van doeltreffende en verantwoorde humanitaire hulp.

vergemakkelijkt door middel van humanitair luchtvervoer, humanitaire civiel-militaire coördinatie en informatiebeheer.

Tijdens de schrale periode heeft de EU voedsel verstrekt en ervoor gezorgd dat kinderen met ernstige acute ondervoeding die een levensreddende behandeling nodig hadden, die behandeling kregen. Bovendien heeft de EU zich actief ingezet om de koppeling tussen humanitaire en ontwikkelingshulp tot stand te brengen door de weerbaarheid van de getroffen bevolking te versterken en de onderliggende oorzaken van voedselonzekerheid en acute ondervoeding aan te pakken.

Regionale crisis in de Centraal-Afrikaanse Republiek

Ondanks de ondertekening van een vredesakkoord in februari is de humanitaire situatie in de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR) niet verbeterd. Een bedrag van 22,4 miljoen EUR werd verstrekt aan de CAR en aan vluchtelingen uit de CAR in Kameroen en Tsjaad, waarbij multisectorale humanitaire hulp is verstrekt en de humanitaire coördinatie, veiligheid en logistiek zijn versterkt.

De crisissituatie in het bekken van het Tsjaadmeer

Van de 17,4 miljoen mensen die in Nigeria, Niger, Kameroen en Tsjaad wonen, hadden 10,7 miljoen mensen behoefte aan humanitaire hulp, waaronder meer dan 6 miljoen kinderen. De EU heeft ongeveer 64 miljoen EUR aan multisectorale humanitaire hulp verstrekt.

Zuid-Sudan

In 2019 hadden ongeveer 7,5 miljoen Zuid-Sudanezen dringend behoefte aan humanitaire bijstand en werden meer dan 2 miljoen vluchtelingen uit Zuid-Sudan opgevangen in de buurlanden. De EU heeft 51,6 miljoen EUR vrijgemaakt voor Zuid-Sudan, om in het hele land de grote voedselonzekerheid en ondervoeding te bestrijden. De bescherming van kinderen en vrouwen is een prioriteit voor de EU, gezien het extreme niveau van geweld en het gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen.

Sudan

Het land had te lijden onder de gevolgen van conflicten die al decennia aanslepen en die nog werden verergerd door een ongeziene economische crisis en stijgende voedselprijzen, waarbij 25 procent van de bevolking kampt met een zeer hoge mate van ernstige voedselonzekerheid. In de loop van het jaar ging het grootste deel van de humanitaire hulp van de EU – 55,7 miljoen EUR – naar voedselhulp, voedingszorg en -behandeling, voornamelijk voor kinderen jonger dan vijf jaar en zwangere of borstvoeding gevende vrouwen. Om de bevolking van Sudan een betere toegang tot sociale bescherming op lange termijn te geven, vult de EU de humanitaire financiering aan met ontwikkelingshulp om de gemeenschappen te helpen weerbaarheid op te bouwen.

De regionale crisis van de Grote Meren

De DRC en de Republiek Congo werden beide getroffen door een voortdurend conflict en door het ebolavirus. De Commissie heeft ongeveer 72 miljoen EUR vrijgemaakt voor de regio, inclusief de reactie op het ebolavirus. Een aanvullend bedrag van 7 miljoen EUR werd besteed aan de ECHO Flight-operaties.

Ethiopië

Als gevolg van etnisch gemotiveerd geweld bereikte het aantal intern ontheemden in Ethiopië begin 2019 een piek van 3,1 miljoen, alvorens te dalen tot 2 miljoen ontheemden. Ondanks het feit dat niet altijd aan de veiligheidsvoorwaarden werd voldaan, probeerden de autoriteiten ontheemden terug te sturen naar hun plaats van herkomst, waardoor de beginselen van een vrijwillige en veilige terugkeer werden geschonden. De EU heeft in 2019 51,5 miljoen EUR verstrekt om de getroffen mensen te helpen met voedsel, onderdak, essentiële huishoudelijke artikelen, de behandeling van ondervoeding, water, sanitaire voorzieningen en bescherming. Het grootste deel van de financiering was bestemd voor mensen die moesten vluchten als gevolg van geweld en de vernieling van hun huizen en bestaansmiddelen.

Kenia

Kenia vangt ongeveer 490 000 vluchtelingen op en het beleid van de regering om hen in kampen onder te brengen maakt deze vluchtelingen volledig afhankelijk van hulp. Een nieuwe droogte veroorzaakte voedselonzekerheid voor ongeveer 2,6 miljoen mensen, ontheemding van de bevolking en een verhoogd risico op conflicten over de schaarse weilanden en water.

De EU-financiering voor Kenia bedroeg 15,95 miljoen EUR, waarvan 11,5 miljoen EUR bestemd was voor de vluchtelingenkampen, 1,3 miljoen EUR voor rampenparaatheid in drie landen die gevoelig zijn voor plotselinge rampen, en 3,15 miljoen EUR voor noodhulp bij droogte en overstromingen buiten de kampen.

Somalië

De humanitaire behoeften bleven hoog als gevolg van de aanhoudende grillige weerspatronen en het gewapende conflict. Een nieuwe droogte deed de humanitaire situatie nog verslechteren, terwijl het einde van het jaar werd gekenmerkt door een bovengemiddeld regenseizoen in het zuiden van het land, met ernstige overstromingen van de rivieren tot gevolg. Door de overstromingen werden meer dan 500 000 mensen getroffen – 370 000 mensen raakten ontheemd – en werden gewassen vernietigd. Als gevolg daarvan werd het overlevingsvermogen van de bevolking ondermijnd en werd het herstel vertraagd. De Commissie heeft ongeveer 63 miljoen EUR vrijgemaakt voor de aanpak van de crisis.

Uganda

Uganda heeft 1,41 miljoen vluchtelingen opgevangen, waarvan 91 procent uit Zuid-Sudan en de DRC. Bovendien loopt het land sinds augustus 2018 een groot risico op besmetting met het ebolavirus vanuit buurland DRC, dat de grootste uitbraak uit de geschiedenis kent. De EU heeft 33 miljoen EUR vrijgemaakt voor bescherming, voedselhulp, gezondheidszorg, toegang tot veilig water en sanitaire voorzieningen, en onderwijs voor vluchtelingen en hun gastgemeenschappen. Daarnaast werd steun verleend voor de paraatheid, de monitoring en reactie op ebola, en om de weerbaarheid en de zelfredzaamheid van de meest kwetsbare personen te vergroten, zodat zij minder afhankelijk worden van langetermijnhulp.

Regio Zuidelijk Afrika en Indische Oceaan (SAIO)

Extreme weersomstandigheden komen in de SAIO regelmatig voor en worden door de klimaatverandering steeds frequenter en intensiever. De EU heeft meer dan 66 miljoen EUR toegewezen aan de SAIO voor humanitaire noodhulp en rampenparaatheid, en ze heeft daarbij de nadruk gelegd op het versterken van de capaciteit van gemeenschappen en rampenbestrijdingsautoriteiten om het hoofd te bieden aan terugkerende natuurrampen.

Zuidelijk Afrika werd getroffen door twee krachtige cyclonen met negatieve gevolgen voor drie miljoen mensen in Zambia, Eswatini, Lesotho, Madagaskar, Mozambique, Zimbabwe, Malawi en de Comoren. De EU heeft onmiddellijk gereageerd met humanitaire hulp aan de getroffen landen, waarbij in Mozambique het Uniemechanisme voor civiele bescherming werd geactiveerd.

Zimbabwe, dat momenteel met een economische crisis wordt geconfronteerd, werd bovendien getroffen door schokken zoals de cycloon Idai, waardoor 7,7 miljoen mensen – meer dan 50 procent van de bevolking – met ernstige voedselonzekerheid te kampen kregen. De EU heeft 31,6 miljoen EUR vrijgemaakt als reactie op de gevolgen van de cycloon, waarbij de aandacht vooral uitging naar humanitaire voedselhulp en rampenparaatheid.

Venezuela

De sociaaleconomische ineenstorting van Venezuela heeft in 2019 geleid tot de ontheemding van 3,9 miljoen Venezolanen. Volgens het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA) van de VN hadden ten minste 7 miljoen mensen behoefte aan humanitaire hulp, voornamelijk door een gebrek aan toegang tot gezondheidsdiensten, onderwijs en voeding.

De EU heeft in totaal 55 miljoen EUR vrijgemaakt voor humanitaire hulp aan ontheemden en steun aan de gastgemeenschappen. Om te zorgen voor een nauwgezette follow-up van de interventies heeft DG ECHO in mei een kantoor in Caracas opgericht. Meer inspanningen op het gebied van humanitaire pleitbezorging droegen bij tot de opening van de humanitaire ruimte in het land en DG ECHO stond in oktober in de voorhoede tijdens de Internationale solidariteitsconferentie over de Venezolaanse vluchtelingen- en migrantencrisis in Brussel.

Colombia

De humanitaire situatie in Colombia is sterk verslechterd als gevolg van het escalerende interne conflict, dat nog wordt verergerd door de gevolgen van de opvang van 1,6 miljoen Venezolaanse vluchtelingen. Colombia is zeer gevoelig voor natuurrampen en de door conflicten getroffen gemeenten lopen bijzonder veel risico. Ongeveer 140 000 mensen zijn ontheemd en meer dan 350 000 hebben te lijden gehad onder mobiliteitsbeperkingen waardoor zij geen toegang kregen tot bestaansmiddelen en basisdiensten. Naar schatting 350 000 Colombiaanse vluchtelingen werden opgevangen in de buurlanden.

DG ECHO heeft 11 miljoen EUR toegewezen voor hulp aan mensen die zijn getroffen door conflicten en natuurrampen in Colombia en de regio. De hulp werd verleend aan de sectoren bescherming, gezondheidszorg, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en rampenparaatheid.

Haïti

De politieke onrust, het toegenomen geweld en de economische neergang in Haïti hebben de toch al zwakke koopkracht van de meest kwetsbare huishoudens uitgehold en 3,7 miljoen mensen in een acute voedselcrisis doen terechtkomen. DG ECHO heeft 14 miljoen EUR beschikbaar gesteld als respons op de acute voedselonzekerheid en ter ondersteuning van de humanitaire coördinatie. Een bijkomend bedrag van 3 miljoen EUR werd besteed aan rampenparaatheid.

De Afghaanse crisis (Afghanistan, Pakistan, Iran)

Afghanistan gaat gebukt onder een van de dodelijkste conflicten ter wereld: 17 miljoen mensen (50 % van de bevolking van het land) leven in gebieden die sterk door conflicten zijn getroffen en 3,4 miljoen mensen daarvan zijn intern ontheemd. Wereldwijd zijn er ongeveer 10 miljoen Afghaanse vluchtelingen, met en zonder papieren. Iran en Pakistan vangen de meeste Afghaanse vluchtelingen op, namelijk respectievelijk bijna 3 en 4 miljoen mensen.

DG ECHO heeft 61 miljoen EUR vrijgemaakt voor Afghanistan, waarbij de nadruk lag op noodhulp en traumazorg. In Iran en Pakistan heeft de EU 18 miljoen EUR besteed aan het verlenen van humanitaire hulp aan Afghaanse vluchtelingen en de meest kwetsbare lokale bevolkingsgroepen. De EU heeft het onderwijs aan Afghaanse kinderen in Iran gesteund, wat betekende dat ook de gezinsleden van de kinderen werden geregistreerd. Andere sectoren van de EU-bijstand in Iran en Pakistan waren water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (WASH), voedselzekerheid en levensonderhoud, onderdak, bescherming en gezondheid.

Rohingya-crisis (Myanmar/Birma, Bangladesh)

De Rohingya-bevolking van Myanmar/Birma werd blootgesteld aan systematische discriminatie en gericht geweld. Eind 2019 had de UNHCR 855 000 Rohingya-vluchtelingen geregistreerd in een overvol megakamp in Cox’s Bazar (Bangladesh). De vluchtelingen waren volledig afhankelijk van humanitaire hulp, vanwege het gebrek aan bewegingsvrijheid, mogelijkheden om in hun levensonderhoud te voorzien en toegang tot sociale diensten. Bovendien is het gebied zeer gevoelig voor natuurrampen. Ongeveer 600 000 Rohingya leefden nog steeds in erbarmelijke omstandigheden in de staat Rakhine in Myanmar/Birma, een deel daarvan in opsluitingskampen en volledig afhankelijk van humanitaire hulp.

De EU verstrekte 36 miljoen EUR aan humanitaire hulp voor de Rohingya-crisis, zowel in Bangladesh als in Myanmar/Birma, in de vorm van basisgezondheidszorg, water, sanitaire voorzieningen, onderdak, voeding, onderwijs, bescherming, psychologische bijstand en ondersteuning voor rampenrisicobeperking.

Filipijnen

Mindanao heeft langdurige interne conflicten achter de rug, waarbij ongeveer 400 000 mensen humanitaire hulp nodig hadden (met inbegrip van intern ontheemden en repatrianten). Bovendien zijn de Filipijnen een van de meest rampgevoelige landen ter wereld. De EU heeft in totaal 6,7 miljoen EUR aan het land toegewezen voor humanitaire hulp aan door conflicten getroffen mensen op Mindanao (noodonderkomens, WASH-diensten, gezondheid, voedings- en niet-voedingsmiddelen, onderwijs), alsmede voor noodhulp bij natuurrampen en maatregelen in verband met rampenparaatheid.

De Syrische crisis

Het Syrische conflict is zijn negende jaar ingegaan en meer dan 11 miljoen mensen in het land hebben humanitaire hulp nodig. De EU heeft in totaal 260 miljoen EUR vrijgemaakt om levensreddende bijstand te bieden en voedsel, medicijnen, water en onderdak te verstrekken in Syrië zelf en aan Syrische vluchtelingen in Libanon, Jordanië en Egypte. In de buurlanden

Libanon en Jordanië droeg de humanitaire financiering van de EU bij aan het cashprogramma voor de meest kwetsbare vluchtelingen – de meest kostenefficiënte en waardigste wijze van hulpverlening.

DG ECHO was rechtstreeks betrokken bij talrijke internationale diplomatieke initiatieven, zoals de derde conferentie "Ondersteuning van de toekomst van Syrië en de regio" in Brussel, de humanitaire taskforce van de Internationale Steungroep voor Syrië in Genève, en de in februari in Genève en in november in Kopenhagen georganiseerde bijeenkomsten van hoge ambtenaren.

Irak

In Irak hadden 6,7 miljoen mensen nog steeds behoefte aan humanitaire hulp, waaronder 1,6 miljoen intern ontheemden, van wie er 375 000 in kampen verbleven. DG ECHO heeft acties ter waarde van 38 miljoen EUR ingezet voor noodgezondheidszorg, basishuisvesting, veilig water, sanitaire voorzieningen en hygiëne, en humanitaire bescherming, met bijzondere aandacht voor intern ontheemden. Daarmee werd bijstand verleend aan mensen die seksueel geweld hebben overleefd en werd fysiotherapie en revalidatiesteun geboden aan slachtoffers van het conflict, met name aan doelgroepen zoals de jezidi's in het noordwesten van Irak.

DG ECHO heeft steun verleend voor de hervatting van de elementaire openbare diensten in door de oorlog getroffen gebieden en op die manier 4,5 miljoen mensen geholpen om naar huis terug te keren. Deze steun omvatte onderwijs in noodsituaties, zodat kinderen, vaak na jaren onderbreking, weer naar school konden gaan.

DG ECHO heeft juridische bijstand verleend aan gezinnen voor het verkrijgen van identiteitspapieren die tijdens de heerschappij van de zogenaamde Islamitische Staat verloren waren gegaan of gewoonweg niet werden opgemaakt; voorts heeft het basisdiensten verstrekt in overvolle gevangenissen, bijstand verleend aan minderjarigen in inrichtingen voor bewaring, en gezorgd voor niet-institutionele mechanismen om voormalige kindsoldaten opnieuw te integreren in de gemeenschap.

Jemen

Het land maakt de grootste humanitaire crisis ter wereld mee, met 24,1 miljoen mensen (80 % van de bevolking) die hulp nodig hebben, van wie er 3 miljoen intern ontheemd zijn. De voedselonzekerheid treft 20 miljoen Jemenieten, waarbij ten minste 238 000 mensen in hongersnood verkeren. Bovendien wordt het land geconfronteerd met een ineenstorting van de gezondheidsdiensten, waardoor 19,7 miljoen mensen in nood verkeren en 460 000 mensen vermoedelijk aan cholera lijden, daarnaast is er een beperkte en ontoereikende invoer van voedsel, brandstof en geneesmiddelen, en zijn de scholen gesloten.

DG ECHO heeft een bedrag van 115 miljoen EUR besteed aan operaties om voedsel, gezondheidszorg, onderwijs, water, onderdak en hygiënepakketten te verstrekken in door de oorlog getroffen gebieden en aan ontheemde bevolkingsgroepen. De financiering werd gebruikt voor de behandeling van ernstig ondervoede kinderen, de bestrijding van de cholera-epidemie en de uitbraak van mazelen en difterie, de revalidatie van gehandicapten, de herinrichting van klaslokalen en de ondersteuning van de humanitaire luchtdienst van de

Verenigde Naties (UNHAS), die zorgt voor cruciaal en betrouwbaar lucht- en zeevervoer voor de humanitaire hulpverleners.

Turkije

Turkije blijft de grootste vluchtelingengemeenschap ter wereld opvangen, met 3,6 miljoen Syriërs die tijdelijke bescherming genieten en ongeveer 370 000 niet-Syriërs die internationale bescherming genieten. In totaal heeft de EU in het kader van de eerste en tweede tranche van de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (FRiT) 2,4 miljard EUR aan humanitaire hulp verstrekt, waarmee ongeveer 1,7 miljoen vluchtelingen zijn geholpen via 64 projecten met 19 partnerorganisaties die zich bezighouden met basisbehoeften, niet-formeel onderwijs, bescherming en gezondheid.

In 2019 heeft DG ECHO 1,021 miljard EUR besteed, grotendeels in het kader van het sociale vangnet voor noodgevallen (ESSN). Dit vlaggenschipprogramma voorzag 1,7 miljoen vluchtelingen via een debetkaart van maandelijkse cashbetalingen om in hun basisbehoeften te voorzien. Het project voor voorwaardelijke overdracht van contanten voor onderwijs (CCTE) is het programma voor onderwijs in noodsituaties dat al meer dan 560 000 kinderen heeft bereikt. Het verstrekt cashbetalingen aan kwetsbare gezinnen zodat zij hun kinderen op school kunnen inschrijven en vluchtelingenkinderen regelmatig naar school kunnen gaan.

Westelijke Balkan

Begin 2018 is er een nieuwe "subroute" voor vluchtelingen ontstaan, die via Bosnië en Herzegovina naar Kroatië en Slovenië loopt. In 2019 zijn er 29 000 hulpbehoevenden in Bosnië en Herzegovina aangekomen, tegenover 24 000 in 2018. In totaal zijn er ongeveer 8 000 migranten en vluchtelingen in het land, van wie er ongeveer 2 000 in geïmproviseerde slaapplaatsen overnachten (in kraakpanden, verlaten gebouwen of spoorwegstations). De humanitaire hulp van de EU aan Bosnië en Herzegovina bedroeg 3,8 miljoen EUR. Via zijn humanitaire partners verleende DG ECHO gezondheidszorg, bescherming en outreach-hulp (onder meer de identificatie van kwetsbare personen, het verstrekken van noodvoedselhulp en niet-voedingsmiddelen, medische bijstand, enz.) aan vluchtelingen en migranten.

Oekraïne

Het conflict treft meer dan 5,2 miljoen mensen, van wie er 3,5 miljoen behoefte hebben aan humanitaire hulp, voornamelijk in de gebieden die niet door de regering worden gecontroleerd en in de zone aan weerszijden van de contactlijn. De EU is samen met haar lidstaten de grootste donor van humanitaire hulp en bijstand voor snel herstel/ontwikkeling aan Oekraïne. Zij heeft sinds het begin van het conflict meer dan 762,5 miljoen EUR verstrekt, waarvan ongeveer de helft in de vorm van humanitaire hulp. De EU heeft tot nu toe (via de EC) meer dan 141,8 miljoen EUR aan humanitaire hulp verstrekt, waarvan 23 miljoen EUR in 2019 aan 11 partners die aan weerszijden van de contactlijn werkzaam zijn in 6 interventiesectoren, namelijk: gezondheid, onderdak, water, hygiëne en sanitaire voorzieningen (WASH), onderwijs, basisbehoeften en bescherming.

Libië

820 000 Libiërs hebben humanitaire hulp nodig. 20 % van de gezondheidsvoorzieningen zijn gesloten wegens vernieling, beschadiging of bezetting. Misdaden tegen het internationaal humanitair recht en mensenhandel nemen hand over hand toe en hulporganisaties wordt de toegang belemmerd zodat de hulpverlening wordt afgeremd.

DG ECHO heeft een bedrag van 8 miljoen EUR besteed aan operaties ter ondersteuning van essentiële gezondheidszorg voor slachtoffers van het conflict, waaronder noodoorlogschirurgie, traumakits, fysieke revalidatie, protheses en psychosociale ondersteuning, levering van essentiële geneesmiddelen en zorg voor overlevenden van gendergerelateerd geweld. De hulp heeft de basisgezondheidszorg in de door conflicten getroffen gebieden hersteld evenals het essentiële onderwijs in Benghazi en Sirte, zodat duizenden kinderen toegang kregen tot basisonderwijs en psychosociale ondersteuning. De EU heeft aan de meest kwetsbare personen ook voedselhulp en steun voor het levensonderhoud verstrekt, evenals hulp in contanten. De diensten werden zonder onderscheid verleend aan alle kwetsbare personen, met inbegrip van migranten, vluchtelingen en asielzoekers.

Egypte

250 000 geregistreerde vluchtelingen zijn gestrand in de meest overbevolkte en armste wijken van grote steden als Caïro en Alexandrië, waar ook de gastgemeenschappen een grote mate van kwetsbaarheid kennen. Ongeveer 50 % van de vluchtelingen komt uit Syrië, en de rest is voornamelijk uit Oost-Afrika, Irak en Jemen afkomstig.

In 2019 heeft DG ECHO een bedrag van 5 miljoen EUR besteed aan operaties waarmee humanitaire bescherming, noodgezondheidsdiensten (met name voor de gezondheid van moeders en de reproductieve gezondheidszorg) en onderwijs in noodsituaties werden geboden evenals contant geld om in de basisbehoeften te voorzien. 38 % van alle vluchtelingen zijn kinderen, waarbij het aandeel van niet-begeleide en alleenstaande kinderen toeneemt.

De Sahrawi-crisis

Na vier decennia van onopgeloste politieke conflicten met humanitaire gevolgen zijn tienduizenden Sahrawi-vluchtelingen terechtgekomen in een vergeten en langdurige crisis. Ze leven in vijf kampen in de woestijn in het zuidwesten van Algerije en zijn voor hun overleving afhankelijk van humanitaire hulp.

DG ECHO heeft 9 miljoen EUR besteed aan operaties om voedsel te verstrekken, de toenemende ondervoeding van Sahrawi-vluchtelingenkinderen en -vrouwen aan te pakken en veilig drinkwater te verschaffen. Het heeft ook essentiële geneesmiddelen geleverd, waarmee 80 % van de gezondheidsbehoeften van de bevolking in de kampen wordt gedekt, en specifieke steun verleend aan mensen met een handicap. Bovendien zorgde DG ECHO voor onderwijs in noodsituaties, waardoor de slechte staat van de onderwijsinfrastructuur en de sanitaire voorzieningen in de scholen enigszins werd verbeterd.

Horizontale prioriteiten

Conform zijn eerder gedane toezeggingen heeft DG ECHO 10 % van de EU-begroting voor humanitaire hulp voor 2019 bestemd voor onderwijs in noodsituaties en heeft het zich gehouden aan zijn toezegging om 35 % van de humanitaire hulp te verstrekken door middel van geldovermakingen. In 2019 zijn ook operationele richtsnoeren goedgekeurd voor de opname van personen met een handicap in door de EU gefinancierde humanitaire hulpoperaties.

Onderwijs in noodsituaties

DG ECHO is blijven optreden als een wereldwijde voorvechter van onderwijs in noodsituaties. DG ECHO heeft 166 miljoen EUR uitgetrokken voor onderwijs in noodsituaties, ter ondersteuning van activiteiten in 52 landen en ten behoeve van meer dan 2,5 miljoen begunstigden, om de toegang tot veilig onderwijs van goede kwaliteit voor meisjes en jongens in de meest kwetsbare situaties te waarborgen.

Om de bekendheid met en de zichtbaarheid van onderwijs in noodsituaties te vergroten, heeft DG ECHO in mei 2019 een evenement op hoog niveau georganiseerd over "Onderwijs in noodsituaties: School4All" met Europees commissaris Christos Stylianides, Nobelprijswinnaar Denis Mukwege, Handicap International-ambassadeur Axelle Red en zangeres Typh Barrow. In het kader van #School4All heeft DG ECHO op sociale media de campagne #RaiseYourPencil gelanceerd om solidariteit te tonen met alle door een crisis getroffen kinderen die niet naar school kunnen gaan.

Cashprogramma

DG ECHO is de besprekingen over geldovermakingen blijven stimuleren. Het heeft bijgedragen tot een betere coördinatie tussen de donoren aan de hand van de goedkeuring van een gezamenlijke donorverklaring over contant geld in de twee proeflanden Nigeria en Bangladesh.

DG ECHO heeft het "EU Cash Compendium 2019: Doing More Cash, Better" gepubliceerd, waarin de resultaten op projectniveau worden belicht met betrekking tot de aanbevelingen in de richtsnoeren van DG ECHO over de verstrekking van grootschalige overdrachten van contanten. In het document wordt benadrukt wat de projecten anders doen, hoe zij de aanbevelingen van de richtsnoeren van DG ECHO over de verstrekking van grootschalige overdrachten van contanten opvolgen en hoe zij zorgen voor coördinatie met andere donoren en met sociale vangnetten. Voorts wordt ingegaan op de uitdagingen en geleerde lessen. In verschillende landen zijn al efficiëntieverhoudingen behaald van 85:15 (85 % van de financiering bereikt de beoogde begunstigden) en meer, zoals wordt nagestreefd in de richtsnoeren.

Innovatie en betrokkenheid van de particuliere sector

DG ECHO is blijven deelnemen aan het wereldwijde debat, met name tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van het Wereld Economisch Forum, in het kader van de humanitaire component van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties (ECOSOC), op de Algemene

Vergadering van de VN en op de donorbijeenkomst in Berlijn over de toekomst van innovatie in humanitaire actie. DG ECHO is de ontwikkeling van innovatieve benaderingen blijven steunen via de bijlage inzake thematische beleidslijnen bij de humanitaire uitvoeringsplannen, waarin de partners worden aangemoedigd om de milieuvoetafdruk van de humanitaire respons te verkleinen door gebruik te maken van digitale benaderingen, en door steun te verlenen aan de Horizon 2020-prijs voor "betaalbare hightech voor humanitaire hulp" van de Europese Innovatieraad, die in 2020 zal worden uitgereikt.

EU-leiderschap in het kader van de oproep tot actie ter bescherming tegen gendergerelateerd geweld in noodsituaties

DG ECHO is lid van het wereldwijde initiatief "Oproep tot actie ter bescherming tegen gendergerelateerd geweld in noodsituaties". In het kader van een project voor versterkte responscapaciteit (programma van DG ECHO) van het UNFPA werd de ontwikkeling van gemeenschappelijke normen voor gendergerelateerd geweld in noodsituaties bevorderd, evenals richtsnoeren voor het ontwikkelen van contextgebonden stappenplannen voor oproepen tot actie (op basis van proefprojecten in Nigeria en de DRC). In 2018 en 2019 heeft DG ECHO ongeveer 52 miljoen EUR uitgetrokken voor de preventie van en de respons op seksueel en gendergerelateerd geweld. DG ECHO heeft zijn allereerste e-learning gelanceerd over zijn gender- en leeftijdsmarker.

ECHO Flight (Afrika) en ondersteuning van humanitair luchtvervoer

ECHO Flight is een humanitaire luchtdienst met zes vliegtuigen die kosteloos wordt verstrekt aan de partners van DG ECHO en humanitaire organisaties. De dienst beschikt over een begroting van 12,4 miljoen EUR. De dienst heeft in 2019 meer dan 250 projecten ondersteund en meer dan 25 000 humanitaire hulpverleners en ongeveer 200 ton humanitaire vracht vervoerd.

Bovendien heeft de EU bijgedragen aan andere humanitaire non-profitluchtdiensten, onder meer 25 miljoen EUR voor het Wereldvoedselprogramma/humanitaire luchtdienst van de Verenigde Naties (UNHAS) en zijn logistieke operaties in twaalf landen.

Samenvatting van de in 2019 voltooide evaluaties

Gecombineerde evaluatie van de humanitaire interventies van de Europese Unie in Centraal-Afrika en van de humanitaire coördinatie (2014-2018)

De EU heeft belangrijke bijdragen geleverd aan de aanpak van acute behoeften en de versterking van de humanitaire respons in Centraal-Afrika. De activiteiten van DG ECHO, de beoogde resultaten die naar verwachting werden behaald via partners en de ondersteuning die werd geboden aan de coördinatiefunctie van het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA) van de VN, met name bij het opvullen van de lacunes in de coördinatie, waren daarbij troeven.

In de evaluatie werd gewezen op de uitdagingen in verband met de aanpak van chronische behoeften en de nog steeds bestaande lacunes in de coördinatie, en werden aanbevelingen

verstrekt ter ondersteuning van de toekomstige humanitaire bijstand en coördinatie van de EU in de regio.

Gecombineerde evaluatie van de humanitaire interventies van de Europese Unie in Afghanistan en van het partnerschap met de Noorse Vluchtelingenraad (2014-2018)

In de evaluatie werd vastgesteld dat DG ECHO een belangrijke rol speelt in de context van de hulpverlening aan Afghanistan en dat het de synergie tussen ontwikkelings- en humanitaire acties ondersteunt. De acties van DG ECHO bleken de doelgemeenschappen te helpen het hoofd te bieden aan de onmiddellijke gevolgen van conflicten en rampen. Het responsmechanisme in noodsituaties van DG ECHO en het cashprogramma bleken vooral tegemoet te komen aan de directe behoeften van intern ontheemden.

Uit de evaluatie bleek dat het partnerschap van hoge kwaliteit was. Er zijn duidelijke bewijzen van een regelmatige, uitgebreide en transparante uitwisseling van informatie op alle niveaus, waarbij vertrouwen de belangrijkste factor is. Er werden echter ook enkele tekortkomingen aangewezen: sommige processen waren inefficiënt, de interne communicatie liep af en toe mank en de auditvereisten vielen voor beide partijen zeer duur uit.

Begroting 2019

1. Lijst van financieringsovereenkomsten die zijn gesloten door de Commissie op het vlak van humanitaire hulp[3]:
   Overeenkomsten met betrekking tot door de EU toegekende humanitaire hulp zijn te vinden op de website van het systeem voor financiële transparantie (Financial Transparency System – FTS).

2. Uitvoering van de begroting

UITVOERING VAN DE BEGROTING ECHO 2019

Exclusief externe bestemmingsontvangsten van lidstaten

Regio/land	Bedrag	%
Afrika	**632**	**29%**
Sudan & Zuid-Sudan	105	
Centraal-Afrika	68	
Grote Meren	72	
Hoorn van Afrika	163	
Zuidelijk Afrika, Indische Oceaan	60	
West-Afrika	138	
Noord-Afrika	17	

[3] Inclusief namen van betrokken partnerorganisaties.

Afrika	10	
Midden-Oosten, Zuidoost-Europa en het Oostelijk Nabuurschap	**1 062**	**50%**
Midden-Oosten	436	
Zuidoost-Europa en het Oostelijk Nabuurschap	627	
Azië, Stille Oceaan	**127**	**6%**
Zuidwest- en Centraal-Azië	75	
Zuidoost-Azië en de Stille Oceaan	52	
Latijns-Amerika, Caribisch gebied	**104**	**5%**
Latijns-Amerika	84	
Caribisch gebied	20	
Mondiale rampen	**40**	**2%**
Civiele bescherming[4]	**95**	**4%**
EU-vrijwilligers voor humanitaire hulp	**18**	**1%**
Aanvullende operaties en ondersteuning	**68**	**3%**
TOTAAL	**2 146**	**100%**
	(in miljoen EUR)	

4 Activiteiten onder deze post vallen niet onder de verordening betreffende humanitaire hulp en worden niet gefinancierd uit de begroting voor humanitaire hulp.

AANVULLENDE INFORMATIE EN BRONNEN

- Algemene informatie over DG ECHO: http://ec.europa.eu/echo
- Financiële gegevens over de werkzaamheden op het gebied van humanitaire hulp van de Europese Commissie in 2019: https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/financing-decisions-hips-2019_en
- Operationele informatie over voorgaande jaren: https://ec.europa.eu/echo/who/accountability/annual-reports_en
- Jaarlijks activiteitenverslag 2019, DG ECHO: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2019-european-civil-protection-and-humanitarian-aid-operations-echo_en
- Jaarlijks beheers- en prestatieverslag 2019: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2019_en
- Evaluatieverslagen van DG ECHO: http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations en
- Gegevens over financiering van humanitaire hulp door de Europese Commissie en de lidstaten: https://webgate.ec.europa.eu/hac/
- INFORM Global Risk Index https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index

Lijst met partners die het kaderpartnerschap van 2014 hebben ondertekend

http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/weblistpartners.pdf